

EBA/GL/2015/20

03/06/2016

Smjernice

Ograničenje izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni koji obavljaju bankarske djelatnosti izvan reguliranog okvira prema članku 395. stavku 2. Uredbe (EU) br. 575/2013.

1. Obveze usklađivanja i izvješćivanja

Status ovih smjernica

1. Ovaj dokument sadrži smjernice izdane na temelju članka 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010¹. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010 nadležna tijela i financijske institucije moraju ulagati napore da se usklade s ovim smjernicama.
2. Smjernice iznose EBA-ino stajalište o odgovarajućim nadzornim praksama unutar Europskog sustava financijskog nadzora ili o tome kako bi se pravo Unije trebalo primjenjivati u određenom području. Nadležna tijela određena člankom 4. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010 na koja se smjernice primjenjuju trebala bi se s njima uskladiti tako da ih na odgovarajući način uključe u svoje prakse (npr. izmjenama svojeg pravnog okvira ili nadzornih postupaka), uključujući i u slučajevima kada su smjernice prvenstveno upućene institucijama.

Zahtjevi za izvješćivanje

3. U skladu s člankom 16. stavkom 3. Uredbe (EU) 1093/2010 nadležna tijela moraju obavijestiti EBA-u o tome jesu li usklađena ili se namjeravaju uskladiti s ovim smjernicama, odnosno o razlozima neusklađenosti do 03/08/2016. U slučaju izostanka takve obavijesti unutar ovog roka EBA će smatrati da nadležna tijela nisu usklađena. Obavijesti se dostavljaju slanjem ispunjenog obrasca koji se nalazi na internetskoj stranici EBA-e na adresu compliance@eba.europa.eu s uputom „EBA/GL/2015/20”. Obavijesti bi trebale slati osobe s odgovarajućom nadležnošću za izvješćivanje o usklađenosti u ime svojih nadležnih tijela. Svaka se promjena statusa usklađenosti također mora prijaviti EBA-i.
4. Obavijesti će biti objavljene na EBA-inoj internetskoj stranici u skladu s člankom 16. stavkom 3.

¹ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ, (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

2. Predmet, područje primjene i definicije

Predmet

5. Ovim se smjernicama određuje metodologija kojom bi se trebale koristiti institucije kao dijelom svojih internih postupaka i politika za rješavanje i upravljanje koncentracijskim rizikom koji proizlazi iz izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni. Ovim se smjernicama posebice određuju kriteriji za određivanje odgovarajućeg ukupnog ograničenja izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni koji obavljaju bankarske djelatnosti izvan reguliranog okvira i pojedinačna ograničenja izloženosti prema takvim subjektima.

Područje primjene

6. Ovim se smjernicama ispunjava mandat dodijeljen EBA-i na temelju članka 395. stavka 2. Uredbe (EU) br. 575/2013².
7. Ove se smjernice posebice nadograđuju na članke 73. i 74. Direktive 2013/36/EU³ kojima se zahtijeva od institucija da kontinuirano imaju dobre, učinkovite i cjelovite strategije i procese za kontinuiranu procjenu i održavanje iznosa, vrsta i raspodjele internog kapitala koje smatraju adekvatnima za pokrivanje vrste i razine rizika kojima su izložene ili kojima bi mogle biti izložene, kao i učinkovite procese za utvrđivanje, upravljanje, praćenje rizika i izvješćivanje o tim rizicima te odgovarajuće mehanizme unutarnje kontrole. Ove se smjernice također nadograđuju na članke 97. i 103. Direktive 2013/36/EU kojima se utvrđuje da su nadležna tijela dužna provjeravati sustave, strategije, procese i mehanizme koje provode institucije kako bi se uskladile s Uredbom (EU) br. 575/2013 i Direktivom 2013/36/EU i ocjenjivati rizike kojima su institucije izložene ili bi mogle biti izložene, te da nadležna tijela također mogu primijeniti postupak nadzorne provjere i ocjene (SREP) na institucije koje jesu ili bi mogle biti izložene sličnim rizicima ili predstavljati slične rizike financijskom sustavu.
8. Ove se smjernice primjenjuju na izloženost prema subjektima bankarstva u sjeni kako su definirani u nastavku.
9. Ove se smjernice primjenjuju na institucije na koje se primjenjuje dio četvrti Uredbe (EU) br. 575/2013 (Velike izloženosti) u skladu s razinom primjene prema dijelu I., glavi II. te Uredbe.

² Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 321, 30. 11. 2013., str. 6).

³ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ, (SL L 176, 27. 6. 2013., str. 338).

Adresati

10. Ove su smjernice upućene nadležnim tijelima kako je definirano u članku 4. stavku 2. točki (i) Uredbe (EU) br. 1093/2010 i financijskim institucijama kako je definirano u članku 4. stavku 1. Uredbe br. 1093/2010.

Definicije

11. Osim ako je drukčije naznačeno, pojmovi upotrijebljeni i utvrđeni u Uredbi (EU) br. 575/2013 i Direktivi 2013/36/EU imaju isto značenje u ovim smjernicama. Povrh toga, za potrebe ovih smjernica primjenjuju se sljedeće definicije:

<p><i>Djelatnosti kreditnog posredovanja</i></p>	<p>Djelatnosti slične bankarskima koje uključuju transformaciju dospijeća, transformaciju likvidnosti, financijsku polugu, transfer kreditnog rizika ili slične aktivnosti.</p> <p>Te djelatnosti uključuju barem one navedene u sljedećim točkama Priloga 1. Direktive 2013/36/EU: točke 1. do 3., 6. do 8. i 10.</p>
<p><i>Izloženost prema subjektima bankarstva u sjeni</i></p>	<p>Izloženost prema pojedinačnim subjektima bankarstva u sjeni prema dijelu četvrtom Uredbe (EU) br. 575/2013 pri čemu je vrijednost izloženosti, nakon uzimanja u obzir učinka smanjenja kreditnog rizika u skladu s člancima 399. do 403. i izuzeća u skladu s člankom 400. i člankom 493. stavkom 3. iste Uredbe, jednaka ili veća od iznosa koji predstavlja 0,25 % od priznatog kapitala institucije kako je utvrđen u članku 4. stavku 1. točki 71. Uredbe (EU) br. 575/2013.</p>
<p><i>Subjekti bankarstva u sjeni</i></p>	<p>Društva koja obavljaju jednu ili više djelatnosti kreditnog posredovanja, a koja nisu izuzeta društva.</p>
<p><i>Izuzeta društva</i></p>	<p>(1) društva uključena u konsolidirani nadzor na temelju konsolidiranog položaja institucije kako je utvrđeno u članku 4. stavku 1. točki 47. Uredbe (EU) br. 575/2013.</p> <p>(2) društva koja na konsolidiranoj osnovi nadzire</p>

nadležno tijelo treće zemlje prema zakonu treće zemlje koja primjenjuje bonitetne i nadzorne zahtjeve koji su barem istovjetni onima koji se primjenjuju u Europskoj uniji.

(3) društva koja nisu obuhvaćena točkama (1) i (2), ali su:

(a) kreditne institucije; (b) investicijska društva;

(c) kreditne institucije treće zemlje ako treća zemlja na tu instituciju primjenjuje bonitetne i nadzorne zahtjeve koji su barem istovjetni onima koji se primjenjuju u Europskoj uniji;

(d) priznata investicijska društva iz trećih zemalja;

(e) subjekti koji su financijske institucije koje imaju odobrenje za rad i pod nadzorom su nadležnih tijela ili nadležnih tijela trećih zemalja te podliježu bonitetnim zahtjevima koji su u smislu robusnosti usporedivi onima primijenjenima na institucije kada se izloženost(i) institucije dotičnom subjektu smatra(ju) izloženošću institucije u skladu s člankom 119. stavkom 5. Uredbe (EU) br. 575/2013;

(f) subjekti iz točaka 2. do 23. članka 2. stavka 5. Direktive 2013/36/EU;

(g) subjekti iz članka 9. stavka 2. Direktive 2013/36/EU;

(h) osigurateljni holdinzi, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, društva za osiguranje trećih zemalja i društva za reosiguranje trećih zemalja ako se nadzorni režim treće zemlje smatra istovjetnim;

(i) društva isključena iz područja primjene

Direktive 2009/138/EZ⁴ u skladu s člankom 4. te Direktive;

(j) institucije za strukovno mirovinsko osiguranje u smislu točke (a) članka 6. Direktive 2003/41/EZ⁵ ili podložne bonitetnim i nadzornim zahtjevima koji su u smislu robusnosti usporedivi onima koji se primjenjuju na institucije u smislu točke (a) članka 6. Direktive 2003/41/EZ;

(k) subjekti za zajednička ulaganja:

(i) u smislu članka 1. Direktive 2009/65/EZ⁶;

(ii) osnovani u trećim zemljama u kojima imaju odobrenje za rad u skladu sa zakonima koji osiguravaju da su predmet nadzora koji se smatra istovjetnim onom propisanom u Direktivi 2009/65/EZ;

(iii) u smislu članka 4. stavka 1. točke (a) Direktive 2011/61/EU⁷ uz sljedeće iznimke:

- društva koja znatno koriste financijsku polugu u skladu s člankom 111. stavkom 1. delegirane Uredbe Komisije (EU) 231/2013⁸ i/ili

⁴ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenog 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (preinačena) (SL L 335, 17. 12. 2009., str. 1).

⁵ Direktiva 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. lipnja 2003. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 235, 23. 9. 2003., str. 10).

⁶ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (preinačena) (SL L 302, 17. 11. 2009., str. 32).

⁷ Direktiva 2011/61/EU Europskog Parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ i uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1. 7. 2011., str. 1).

⁸ Delegirana Uredba Komisije (EU) br. 231/2013 od 19. prosinca 2012. o dopuni Direktive 2011/61/EU Europskog Parlamenta i Vijeća u odnosu na izuzeća, opće uvjete poslovanja, depozitare, financijsku polugu, transparentnost i nadzor (SL L 83, 22. 3. 2013., str. 1).

- društva kojima je dopušteno odobravati zajmove ili vršiti otkup kreditnih izloženosti trećih strana u svoju bilancu u skladu s odgovarajućim pravilima fonda ili dokumentima o osnivanju;

(iv) imaju odobrenje za rad kao „europski fondovi za dugoročna ulaganja” u skladu s Uredbom (EU) 2015/760⁹;

(v) u smislu članka 3. stavka 1. točke (b) Uredbe (EU) 346/2013¹⁰ („kvalificirani fondovi za socijalno poduzetništvo”);

(vi) u smislu članka 3. stavka (b) Uredbe (EU) 345/2013¹¹ („kvalificirani fondovi poduzetničkog kapitala”).

osim subjekata koji ulažu u financijsku imovinu s preostalim dospijecem do dvije godine (kratkotrajnu imovinu) te kao zasebni ili kumulativni cilj nude povrat u skladu s tržišnim cijenama ili čuvaju vrijednosti ulaganja (novčani fondovi);

(l) središnje druge ugovorne strane kako su utvrđene točkom 1. članka 2. Uredbe (EU) br. 648/2012¹² s poslovnim nastanom u EU-u i središnje druge ugovorne strane treće zemlje koje priznaje ESMA u skladu s člankom 25. te

⁹ Uredba (EU) 2015/760 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o europskim fondovima za dugoročna ulaganja (SL L 123, 19. 5. 2015., str. 98).

¹⁰ Uredba (EU) br. 346/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o europskim fondovima za socijalno poduzetništvo (SL L 115, 25. 4. 2013., str. 18).

¹¹ Uredba (EU) br. 345/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o europskim fondovima poduzetničkog kapitala (SL L 115, 25. 4. 2013., str. 1).

¹² Uredba (EU) 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o OTC izvedenicama, središnjoj drugoj ugovornoj strani i trgovinskom repozitoriju (SL L 201, 27. 7. 2012., str. 1).

Uredbe;

(m) izdavatelj elektroničkog novca kako je utvrđeno u točki 3. članka 2. Direktive 2009/110/EZ¹³;

(n) institucije za platni promet kako je utvrđeno u točki 4. članka 4. Direktive 2007/64/EZ¹⁴;

(o) subjekti čija je osnovna djelatnost obavljanje djelatnosti kreditnog posredovanja za matično društvo, za vlastita društva kćeri ili za ostala društva kćeri njihovih matičnih društava;

(p) sanacijska tijela, subjekti za upravljanje imovinom i prijelazne institucije kako su utvrđene u točkama 18., 56. i 59. članka 2. stavka 1. Direktive 2014/59/EU¹⁵ te subjekti u potpunom ili djelomičnom vlasništvu jednog ili više tijela javne vlasti, osnovani prije 1. siječnja 2016. radi potpunog ili djelomičnog primanja i držanja imovine, prava i obveza jedne ili više institucija kako bi se sačuvala ili ponovno uspostavila održivost, likvidnost ili solventnost institucije ili stabiliziralo financijsko tržište.

¹³ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10. 10. 2009., str. 7).

¹⁴ Direktiva 2007/64/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenog 2007. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu i o izmjeni direktiva 97/7/EZ, 2002/65/EZ, 2005/60/EZ i 2006/48/EZ te stavljanju izvan snage Direktive 97/5/EZ (SL L 319, 5. 12. 2007., str. 1).

¹⁵ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EZ, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12. 6. 2014., str. 190).

3. Provedba

Datum primjene

12. Ove se smjernice primjenjuju od 1. siječnja 2017.

4. Zahtjevi u vezi s ograničenjima izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni

13. Institucije bi trebale uskladiti svoje poslovanje s općim načelima iz ovog dijela, kao i postaviti ograničenja iz dijela 5., kako je primjenjivo.

Učinkoviti postupci i mehanizmi kontrole

14. Institucije bi trebale:

- a. utvrditi svoje pojedinačne izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni, sve potencijalne rizike za instituciju koji proizlaze iz tih izloženosti i potencijalne učinke tih rizika.
- b. uspostaviti unutarnji okvir za utvrđivanje, upravljanje, kontrolu i smanjenje rizika opisanih u točki a). Taj bi okvir trebao uključivati jasno definirane analize koje bi trebali izvršiti službenici za rizike u vezi s poslovanjem subjekta bankarstva u sjeni prema kojem postoji izloženost, potencijalne rizike za instituciju i vjerojatnost širenja tih rizika na subjekt. Te bi analize trebalo izvršiti pod nadzorom odbora za kreditni rizik koji bi trebao biti obaviješten o rezultatima.
- c. osigurati da su rizici navedeni u točki a) uzeti u obzir na odgovarajući način u postupku procjene adekvatnosti internog kapitala (ICAAP) institucije i planiranju kapitala.
- d. na temelju procjene iz točke a) odrediti toleranciju rizika / sklonost riziku institucije za izloženost prema subjektima bankarstva u sjeni.
- e. provesti robustan postupak za utvrđivanje povezanosti među subjektima bankarstva u sjeni te između subjekata bankarstva u sjeni i institucije. Tim bi postupkom posebno trebalo obuhvatiti situacije u kojima nije moguće utvrditi međusobnu povezanost te bi trebalo odrediti odgovarajuće tehnike smanjenja rizika za rješavanje mogućih rizika koji proizlaze iz te neizvjesnosti.
- f. uspostaviti učinkovite procedure i postupke izvješćivanja upravljačkog tijela o izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni unutar ukupnog okvira upravljanja rizicima.
- g. provesti odgovarajuće akcijske planove u slučaju prekoračenja ograničenja koja je utvrdila institucija u skladu s dijelom 5.

Nadzor od strane upravljačkog tijela institucija

15. Prilikom nadzora primjene prethodno navedenih načela, kao i primjene ograničenja utvrđenih u skladu s glavnim pristupom iz dijela 5., upravljačko tijelo institucije trebalo bi na redovitoj unaprijed utvrđenoj osnovi:
- a. preispitati i odobriti sklonost riziku institucije za izloženost prema subjektima bankarstva u sjeni te ukupna i pojedinačna ograničenja utvrđena u skladu s dijelom 5.;
 - b. preispitati i odobriti proces upravljanja rizicima za potrebe upravljanja izloženostima prema subjektima bankarstva u sjeni, uključujući analizu rizika koji proizlaze iz tih izloženosti, tehnike smanjenja rizika i potencijalni učinak na instituciju u stresnim scenarijima;
 - c. preispitati izloženost institucije prema subjektima bankarstva u sjeni (na ukupnoj i pojedinačnoj osnovici) kao postotak ukupne izloženosti te očekivanih i ostvarenih gubitaka;
 - d. osigurati dokumentiranje utvrđenih ograničenja iz ovih smjernica, uključujući sve izmjene.
16. Upravljačko tijelo institucije može delegirati zadaće preispitivanja iz stavka 15. točaka a) do d) višem rukovodstvu.

5. Glavni pristup za određivanje ograničenja izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni

Određivanje ukupnog ograničenja izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni

17. Institucije bi trebale odrediti ukupno ograničenje izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni u odnosu na svoj priznati kapital.
18. Prilikom određivanja ukupnog ograničenja izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni svaka bi institucija trebala uzeti u obzir:
 - a. svoj poslovni model, okvir upravljanja rizicima kao što je navedeno u stavku 14. točki b) i sklonost riziku kao što je navedeno u stavku 14. točki d);
 - b. iznos trenutačne izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni u odnosu na ukupnu izloženost i u odnosu na ukupnu izloženost prema reguliranim subjektima financijskog sektora;
 - c. povezanost kao što je navedeno u stavku 14. točki e).

Određivanje pojedinačnih ograničenja izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni

19. Bez obzira na ukupno ograničenje i osim njega, institucije bi trebale odrediti stroža ograničenja za pojedinačne izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni. Prilikom određivanja tih ograničenja institucije bi, u sklopu svog unutarnjeg postupka procjene, trebale razmotriti sljedeće:
 - a. regulatorni status subjekta bankarstva u sjeni, naročito je li podložan bilo kakvim bonitetnim i nadzornim zahtjevima;
 - b. financijski položaj subjekta bankarstva u sjeni uključujući, ali ne ograničavajući se na, poziciju kapitala, financijsku polugu i poziciju likvidnosti;
 - c. dostupne informacije o portfelju subjekta bankarstva u sjeni, posebice o neprihodujućim kreditima;
 - d. dostupne dokaze o primjerenosti kreditne analize koju subjekt bankarstva u sjeni provodi na svojem portfelju, ako je primjenjivo;
 - e. ranjivost subjekta bankarstva u sjeni na volatilnost cijene imovine ili kvalitete kredita;

- f. koncentraciju djelatnosti kreditnog posredovanja u odnosu na druge poslovne djelatnosti subjekta bankarstva u sjeni;
- g. povezanost koja je opisana u stavku 14. točki e);
- h. sve ostale relevantne čimbenike koje odredi institucija u skladu sa stavkom 14. točkom a).

6. Alternativni pristup

20. Ako institucije ne mogu primijeniti glavni pristup koji je opisan u dijelu 5., njihove ukupne izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni trebale bi podlijegati ograničenjima velikih izloženosti u skladu s člankom 395. Uredbe (EU) br. 575/2013 (uključujući primjenu članka 395. stavka 5. te Uredbe) („alternativni pristup”).

21. Alternativni pristup trebalo bi primijeniti na sljedeći način:

- a) ako institucije ne mogu ispuniti zahtjeve u vezi s učinkovitim procesima i mehanizmima kontrole ili nadzorom od strane upravljačkog tijela koji su opisani u dijelu 4., trebale bi primijeniti alternativni pristup na sve svoje izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni (tj. zbroj svih njihovih izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni).
- b) ako institucije mogu ispuniti zahtjeve u vezi s učinkovitim procesima i mehanizmima kontrole ili nadzorom od strane upravljačkog tijela koji su opisani u dijelu 4., ali ne mogu prikupiti dovoljno informacija za određivanje odgovarajućih ograničenja kao što je opisano u dijelu 5., trebale bi primijeniti alternativni postupak na izloženosti prema onim subjektima bankarstva u sjeni za koje institucije ne mogu prikupiti dovoljno informacija. Glavni pristup koji je opisan u dijelu 5. trebalo bi primijeniti na preostale izloženosti prema subjektima bankarstva u sjeni.